

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
—
ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΕΚΤΥΠΟΥΝΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Κ. Μητροπούλου, Σ. Βουτυρά, Γ. Μοσχάκη, Γ. Ν. Χατζιδάκι καὶ Γ. Μ. Δαμβέρρη διευθύνοντος.

ΜΟΝΟΝ ΤΟΝ ΘΕΟΝ...

Ἀπὸ ἑλληνικοῦ στόματος ἐξῆλθε τὸ πρῶτον ἡ ὑπερῆφανος ρῆσις: «Μόνον τοὺς θεοὺς φοβοῦμαι». Καὶ ταύτην δέον νὰ ἔχη ὡς σύμβολον ὁ διὰ τῆς ἐμμονῆς εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἐθνικὰς αὐτοῦ παραδόσεις, παρ' ὅλας τὰς δοκιμασίας καὶ τὰς ἐπιδρομὰς, διασωθεὶς ἑλληνισμός.

Νέοι ἐχθροὶ καθ' ἑκάστην ἀναφρίνονται ὡς νὰ μὴ ἤρχουν οἱ παλαιοὶ ἀντίζηλοι. Τὰ πρὸς πᾶσαν ἑλληνικὴν χώραν ὑποπτα βλέμματα γίνονται ἡμέρα τῆ ἡμέρα εὐγλωττότερα καὶ προδίδουσι τοὺς ἀρπακτικούς τῶν διαφόρων γειτόνων στοχασμούς. Ὑπὸ τὴν θωπεύουσαν χεῖρα τοῦ ἐνὸς διαφαίνεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ αἰχμὴ ἐγχειριδίου ὑπὸ τοὺς γλυκεῖς λόγους τοῦ ἄλλου μαντεύεται ἐξώθησις πρὸς κεκαλυμμένον χάσμα ὑπὸ τὸ φίλημα τρίτου, κρύπτεται Ἰούδα φίλημα.

Ἀπέναντι τοῦ Δικαίου, ἀπέναντι τῆς Ἱστορίας, μίαν μόνον θὰ ἠδύναντο νὰ προβάλωσιν οὗτοι δικαιολεγίαν. Ἀπέναντι αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ θὰ συνεχωροῦντο ἴσως, ἀν αἱ γῶραι, πρὸς ἅς λαιμάργως ἀτενίζουσιν, ἦσαν ἀδέσποτοι. Καὶ εἶναι ἀδέσποτοι αἱ γῶραι, ἐφ' ὧν δὲν δεσπόζει ἰσχυρὰ, ἀράδαντος, ἀκατανίκητος ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδος.

Ἄλλ' ἔχομεν ἡμεῖς τὸν Θεὸν μεθ' ἡμῶν, ἀποδείξαντες ἐν τῷ παρελθόντι, δι' ἔργων ὑψίστης αὐταπαρνήσεως καὶ ἀπέριων θυσιῶν, ὅτι οὐδὲν θεωροῦμεν τῆς πατρίδος τιμιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρᾳ. Μόνον Ἐκείνου τὴν ὀργὴν θὰ ἐφοβούμεθα ἐὰν δι' ἔργων ἄλλων ἐδεικνύομεν, ὅτι ἐμε ὦτῃ ἡ στοργὴ καὶ ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὴν ὑπ' Αὐτοῦ δωρηθεῖσαν ἡμῖν γῆν.

Ἐφ' ὅσον ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδος ἐμψυχώνει ἡμᾶς καὶ διδάσκει εἰς ἕκαστον τὰ πρὸς αὐτὴν καθήκοντα, ἐφ' ὅσον στερρῶς ἐχόμεθα τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων καὶ ζηλοτύπως φρουροῦμεν τὸ κληροδοτηθὲν ἡμῖν ἱερὸν παλλάδιον, ἐφ' ὅσον ἡ θ. ἡσικεία καὶ ἡ γλώττω ἰττανται ἀπόρητα τεῖχη περίξ πάτης τῆς ἑλληνικῆς γῆς, ἅς προσβλέπωσιν ἀρπακτικῶς πρὸς αὐτὴν ἔστω καὶ καμμέγιστοι ἐχθροὶ ἀπὸ βερεᾶ ἢ δυσμῶν ἡμεσημβρίας. Ἡ νίκη τοῦ πιστοῦ Δαυὶδ, ἡ ἦττα τοῦ κολοσσῶ Γολιάθ οὐδὲ μῦθος εἶναι, οὐδ' ἀπαξ μόνον διεδραματίσθη ἐν αὐτῇ τῇ ἑλληνικῇ πατρίδι.

Ἄτυχως, εὐτελίζουσι καὶ στιγματίζουσι τὸν κατὰ τὰ ἄλλα ὀργῶντα σύγχρονον πολιτισμὸν αἱ ὑπουλοὶ ἢ καὶ αὐθαδῶς καταφανεῖς βλέψεις τῶν ἰσχυρῶν κατὰ τῶν ἀσθενῶν. Ἄλλ' αὐταὶ οὐδένα ἅς ἐμπνέωσιν ἡμῖν φόβον. Οὐδὲ ἅς κλονίζωσι τὴν ἐπὶ τὸ μέλλον ἡμῶν πεποιθήσιν. Τούναντίον ἅς ἐνισχύωσι τὸ μέγα, τὸ μαρτυρηθὲν ὑπὸ τῶν αἰῶνων ὡς πανίσχυρον, ὄπλον καὶ ἐφόδιον ἡμῶν τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος.

Καὶ ἐν τῇ αὐστηρᾷ ἐπιτελεσει τῶν πρὸς αὐτὴν καθηκόντων του ἕκαστος Ἕλλην ἅς κηρύττη πεποιθότως ὅτι, «Μόνον τὸν Θεὸν φοβεῖται!»

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακῇ Ὀγδόῃ

(Ματθ. ιδ' 14—22)

Κείμενον.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον καὶ εὐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. Ὀψίας δὲ γενομένης¹, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ἐρημός ἐστιν ὁ τόπος,² καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κόμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χρειαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν, δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· Οὐκ ἔχομεν ὧδε, εἰμὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. Ὁ δὲ εἶπε· Φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε. Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους,³ καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, πύλόγησε· καὶ κλάσας,⁴ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων,⁵ δώδεκα κοφίνους πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν,⁶ ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.

Σημειώσεις

- 1) Ὀψίας γενομένης— ὅτε ἔγινεν ἑσπέρα.
- 2) Ἐρημός ἐστιν ὁ τόπος· ἐκ τῆς Καπερναίου ἀναχωρήσας ὁ Ἰησοῦς διὰ πλοίου καὶ διαπεράσας διὰ τῆς λίμνης Γεννησαίτης ἀπεβίβασθη εἰς ἔρημον τόπον ἀνήκοντα εἰς τὴν πόλιν Βηθσαϊδᾶ (Λουκ. θ' 10,) ἔνθα ἔγινεν ὁ πολλαπλασιασμός τῶν ἰχθύων. 3) Ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους— νὰ καθίσωσιν ἐπάνω εἰς τὰ χόρτα 4) Κλάσας κέψας. 5) Τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων. Τὰ περισσεύονται τεμάχια τῶν ἄρτων καὶ τῶν ἰχθύων. 6) Προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν— νὰ ὑπάγῃαι πρὸ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν δὲν ἐθεράπευσε μόνον τοὺς ἀρρώστους ἀλλὰ καὶ ἐπολλαπλασίασε διὰ τῆς θείας αὐτοῦ δυνάμεως τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας καὶ ἐχορτάσεν οὕτω τὸ μέγα πλῆθος τῶν συνελθόντων ἐν τῇ ἐρήμῳ διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν διδασκαλίαν του. Καὶ ἄλλαχού, ἀλλ' ἐνταῦθα μάλιστα, διδάσκει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐποίησε θαύματα ὄχι διὰ νὰ ἐκπλήξῃ καὶ νὰ ἐπιδειχθῇ ἀλλὰ διὰ νὰ πείσῃ τὸν λαὸν περὶ τῆς θείας αὐτοῦ ἀποστολῆς καὶ νὰ εὐεργετήσῃ αὐτόν. Οὕτω δὲ ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ἄριστον παράδειγμα, ὅτι καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν τὸ αὐτὸ νὰ πράττωμεν, βοηθοῦντες κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεων μας τοὺς πτωχοῦς· ὅ,τι εἶπεν εἰς τοὺς μαθητὰς του, τούτο ἐπικρατεῖ πάντοτε εἰς πάντα· ἡμεῖς, λέγων «Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.»

Τῆς θρησκείας ἡμῶν οὐσία καὶ θεμέλιον εἶναι ἡ ἀγάπη, ἥτις πρέπει νὰ δεῖκνεται διὰ τῶν ἔργων, καὶ ἡ ἀγάπη

αυτή η οία των έργων δεικνυμένη είναι η φιλάνθρωπις. Τὴν φιλάνθρωπιαν δὲν εἰδίδεκε μόνον διὰ τοῦ περὶ δειγμά- τος τοῦ ὁ Ἰησοῦς, τοῦ ὁποίου ὁ βίος ὑπῆρξεν ὅλος ἀγάπη ἀπὸ τῆς φάτης, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐγεννήθη ὑπὲρ ἡμῶν, μέχρι τοῦ σταυροῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑψώθη πρὸς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ συνιστᾷ θεομάρτυρα διὰ τῆς διδασκαλίας του. Κύριον γνώρισμα τῶν μαθητῶν τοῦ ὁμοῦ εἶναι τὴν ἀγάπην· πάντες ἀνθρώπων κηρύττει ἀδελφῶν ἡμῶν διότι εἶναι πλάσμα καὶ τέκνον τοῦ αὐτοῦ οὐρανοῦ ἡμῶν πατρὸς, καὶ πάντες ἀνθρώπων προαγγέλλει νὰ βοηθῶμεν, ὅταν δυστυχῆ, ὡς ἐπράξεν ὁ Σιμαρείτης τῆς παραβολῆς πρὸς τὸν περιπεσόντα εἰς τοὺς ληστές. Ἐν τῇ παραβολῇ δὲ τῆς μελλούσης κρίσεως λέγει ὁ Σωτὴρ, ὅτι ὁ ἀναμειφθῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκείνοι, οἱ ὁποιοὶ ἐχόρτασαν τοὺς πεινῶντας, ἐπότισαν τοὺς διψῶντας, ἐνέδυσαν τοὺς γυμνοὺς, περιποιήθησαν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἐν φυλακῇ. Τοὺς πτωχοὺς εἰς τὴν παραβολὴν καλεῖ ἀδελ- φούς αὐτοῦ λέγων ὅτι ἐπράξεν εἰς τοὺς πτωχοὺς εἰς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν τὸ ἐπράξεν. Ἄλλὰ πτωχοὶ καὶ πεινῶ- στες δὲν ὑπῆρχον μόνον ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐνθὲν ὁ Ἰησοῦς εἰδίδεκε- σκεν. Ἐν πάσῃ κοινωνίᾳ πολλοὶ, πλείστοι εἶναι οἱ στερούμενοι τῶν πρὸς συντήρησιν ἀναγκαίων. πλείστοι ὑπάρχουσιν, οἱ ὁποιοὶ οὕτως ἢ ἄλλως ἀτυχήσαντες ἢ ἀποκαμύοντες εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου κείνται ἐνώπιόν μας ἡμιθανεῖς, στερούμενοι τῶν πάντων καὶ περιμένοντες νὰ δώσωμεν εἰς αὐτοὺς νὰ φά- γωσι. «Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.» Ὅχι μείνωμεν ἀρὰ γε ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι πρὸς αὐτοὺς; Ἄλλὰ τότε δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι εἴμεθα ἀληθεῖς χριστιανοί, ἀφοῦ δὲν φυλάτ- τομεν τὴν κυριωτάτην τοῦ Εὐαγγελίου ἐντολήν, ἀφοῦ δὲν εἴμεθα φιλόανθρωποι; Τι λέγω; ἂν δὲν βοηθῶμεν τὸν πέ- σχοντα, πᾶσι μὲν τοῦ νὰ εἴμεθα ἀνθρώποι· διότι ὁ οἶκος, ἡ συμπάθεια πρὸς τὸν πᾶσχοντα ὑπάρχει ἐκ φύσεως εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, διότι ἡ καρδία ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ Δη- μιουργοῦ εὐαίσθητος, καὶ ὅπως ἡ εὐτυχία τοῦ ἄλλου προ- ξενεῖ εἰς αὐτὴν χαρὰν, οὕτω καὶ δυστυχία προξενεῖ εἰς αὐ- τὴν λύπην. Καταπνίγοντες λοιπὸν ἐν ἡμῖν τὸν οἶκτον καὶ τὴν συμπάθειαν πρὸς τὸν πᾶσχοντα, ἀποβάλλομεν πᾶν ἕλκος ἀνθρωπιάτου, ἀποθηριούμεθα. Καὶ ἀπεθηριώθη τῷ ὄντι ὁ ἀνθρώπος ἐκείνος, ὅστις αὐτὸς μὲν ἀπολαμβάνει ἐν ἀφθονίᾳ τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν καὶ ὡς ὀπλοῦστος τοῦ Εὐαγγελίου ἐνδέεται καθ' ἑκάστην πολυτελῶς καὶ εὐφραίνεται λαμπρῶς, κλείει δὲ τὰ σπλάγγνα τῆς καρδίας του πρὸς τοὺς πτωχοὺς, οἱ ὁποιοὶ πλήρεις τραυμάτων κείνται ἐνώπιόν του περιμένοντες νὰ χορηγηθῶσιν διὰ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης αὐτοῦ.

Μὴ ληθμονώμεν δὲ ὅτι πᾶς τις δύναται νὰ εἶναι φιλόανθρωπος διότι ἡ χριστιανικὴ φιλάνθρωπις δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὸ νὰ δίδωμεν χρήματα εἰς τὸν πτωχόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ νὰ βοηθῶμεν πάντα δυστυχῆ ὡς δύναται ἐκαστος. Μὴν δυστυ- χίαν δὲν εἶναι ἡ πείνα· Πόσα ἄλλα δυστυχήματα ὑπάρχουσι φοβερώτερη τῆς πείνης, πόσο ἄλλοι ὑπάρχουσι κινδύνου με- γαλήτεροι τῶν κινδύνων τῆς πείνης. Νὰ περηγορήσωμεν τὸν πενθοῦντα, νὰ φωτίσωμεν τὸν πεπλανημένον, νὰ σώσω- μεν τὸν κινδυνεύοντα νὰ διαφραγῆ, νὰ υπερκασιπώμεν τὴν προσβαλλομένην ὑπόληψιν τοῦ ἄλλου, νὰ υποστηρίξωμεν τὸν δίκαιον καὶ τὴν ἀλήθειαν, νὰ ἐλέγχωμεν τὴν ἀδικίαν καὶ τὸ ψεῦδος, νὰ συντελέσωμεν ἐν γενεῖ εἰς τὴν πρόοδον τῆς κοινωνίας καὶ τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ὑ- λικὴν καὶ διὰ τοῦ λόγου καὶ διὰ τοῦ περὶ δειγμάτος καὶ ὅπως πᾶς τις ἐξ ἡμῶν δύναται, τοῦτο εἶναι ἀληθὴς φιλάν-θρωπις κατὰ τὴν γενικωτέραν τῆς λέξεως σημασίαν, καὶ τοιαύτην φιλάνθρωπιαν καὶ ὀρεῖσθαι καὶ δυνάμεθα πάντες νὰ ἐξασκώμεν, ἂν θέλωμεν νὰ ἴμεθα ἀληθεῖς χριστιανοί, ἀνθρώποι πεπολιτισμένοι.

Ἄς μὴ ληθμονώμεν ἐπίσης οἱ οὕτω πράττοντες, ὅτι ἔργα-

ζόμενοι ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μας ὑπὲρ τῆς κοι- νωνίας, ἐργαζόμεθα ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἰδίων, διότι ὅσο ὀλι- γώτερον ὑπάρχουσιν ἐν ἐκάστῃ κοινωνίᾳ οἱ πείνοντες καὶ ὄλιγοι; καὶ ἠθικῶς, τότε εὐτυχιστέροι εἶναι ἡ κοινωνία ἢ εὐτυχία δὲ τῆς κοινωνίας εἶναι καὶ εὐτυχία ἰδική μας, διότι καὶ ἡμεῖς εἴμεθα μέλη τῆς κοινωνίας, καὶ ἡμεῖς μετέχου- μεν τῆς τύχης τῆς κοινωνίας. Ὅσον ἡ κοινωνία εὐτυχεῖ, εὐτυ- χουμένη καὶ ἡμεῖς.

Ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐχόρτασεν ἐν τῇ ἐρήμῳ τοὺς πεντακι- σχιλίους ἀνδρας ἐκ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων με- πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθῆς, ἐπερίσσευαν δὲ δώδεκα κόρυ- νοι πλήρεις. Εἰκὼν ὠραία δεικνύουσα ὅτι ὁ Θεὸς εὐλογεῖ τὸ ἔργον τῶν φιλάνθρωπων καὶ αὐξάνει τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν καὶ τὴν εὐτυχίαν. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀληθῶς εὐτυχιστέρος τοῦ φιλάνθρωπου· διότι πῶς μεγαλειότερα εὐτυχία ἢ νὰ αἰ- σθάνεται τις, ὅτι σώσει ἀνθρώπων πλάσματα ἀπὸ βεβηίου κινδύνου καὶ συντελεῖ εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐμερίαν τῆς κοινωνίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ καὶ αὐτὸς ζῆ, καὶ τὰ τέκνα καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ θὰ ζήσωσι. Ἄληθες δὲ τέκνον τοῦ Θεοῦ ἀποδίδει ὁ φιλόανθρωπος, διότι ὡς ὁ Θεὸς ἀνατέλλει καθ' ἑκάστην τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους, οὕτω καὶ ὁ φιλόανθρωπος παρέχει καθ' ἑκάστην τὴν βοήθειάν του εἰς τοὺς πᾶσχοντα καὶ τοὺς δυστυχεῖς. Ἄλλὰ καὶ συντελούμεν διὰ τῆς φι- λάνθρωπιᾶς εἰς τὸ νὰ καταπνίγωμεν εἰς τὰς καρδίας τῶν πτωχῶν τὴν δυσμένειαν καὶ τὸ μίσος, τὰ ὁποῖα εὐκόλως γεννῶνται ἐν αὐτοῖς κατὰ τῶν πλουτίων καὶ ἰσχυρῶν, καὶ τὰ ὁποῖα τόσῃ κοινωνικὰ καὶ καὶ δυστυχήματα ἐπέφερον καὶ ἐπιφέρουσιν εἰς τὰ ἔθνη. Διὰ τοῦτο ἂς ἐργαζώμεν ἀνεξέλεπτως εἰς τὰς καρδίας μας τὰς ὠκεῖας λέξεις τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς του. «Δίτε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν».

ΕΥΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΙ ΕΞΠΑΤΡΙΣΜΟΣ

Τὰ μέτρα τῆς συγκοινωνίας τῶν τελευταίων ἐτῶν τείνουσιν νὰ ἐκμηδενίσουν τὰς ἀποστάσεις, κατέρριψαν τὰ μετὰ τῶν ἐθνῶν ὄρια καὶ χωρίματα καὶ μετέβαλον πολυεθῶς τὴν ὀ- ψιν τοῦ κόσμου, ὥστε ὅπως τὰ ἐμπορεύματα φεύγουν το- σούπου, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν εὐρίσκουν τιμὰς, καὶ στέλλου- νται ἐκεῖσε ὅπου ζητοῦνται καὶ πληρώνονται κελῶς, οὕτω καὶ οἱ ἀνθρώποι φεύγουν τὰς χώρας, ὅπου δὲν δύνανται νὰ ζήσουν μετὰ τὴν εὐκολίαν καὶ τὴν εὐπορίαν μετὰ τὴν ὁπίαν ζοῦν, ἀλλὰ καὶ πορεύονται ἐκεῖσε ὅπου ἐλπίζουσιν ὅτι θὰ ἐπιτύχουν τοῦτο, ἐργαζόμενοι δὲ τὴν χώραν, ἢ ὁποῖα διὰ λόγον οἰονδήποτε δὲν παρέχει εἰς αὐτοὺς τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα εἴτε ἀληθῶς εἴτε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φανταστικῶς ὑπό- χεται εἰς αὐτοὺς ἢ ἀλλοδαπή.

Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις τὸ κατὰ τὴν πάτην περὶ τῆς Κυ- βερνήσεως εἶναι νὰ προτιμῆται ἡ πάτην δυνάμει πᾶς νὰ κλητῆται τὸν βίον ἐν τῇ χώρᾳ τοσοῦτον εὐκόλῳ καὶ εὐχάριστον ὅσον οὕτως ἀλλοχθῶν εἶναι, καὶ οὕτω; ἀκριβῆ τὰς αἰτίας; τοῦ ἐκπα- τρισμοῦ.

Ἐθνομόμιμα πῶσον ἐξεπλήγη ὁ Γερμανικὸς καὶ λοιπὸς κόσμος, ὅταν κατὰ 1879 ὁ Βίσμαρκ ἐγένεν ὑπουργὸς τοῦ Ἑμπορίου! Ὁ ἀνθρώπος τῆς διπλωματίας καὶ τῶν πλέμων ἐμελλε ν' ἀνέλθῃ καὶ διευθύνῃ τὸ ἔμποριον τῆς Γερμανίας! Ἐν τούτοις τότε ἐξεπατρίζοντο εἰς Ἀμερικὴν κατ' ἔτος ὁ- πῆρ τὸς τετρακοσίους χιλιάδας Γερμανῶν καὶ τὸ μέγα τοῦτο κερὸν ἤβλεν ὁ δικιμόσιος ἐκείνος νοῦς νὰ θεραπεύτῃ προ- σπαινοῦν τὸ Γερμανικὸν ἔμποριον καὶ τὴν Γερμανικὴν βιο-μηχανίαν καὶ φροντίζον νὰ πολλαπλασιασθῇ ὁ πλοῦτος καὶ εὐεξία τῆς χώρας. Τοῦτο δὲ καὶ κατάρθωσαν ἄλη-

θῶς Σήμερον ἡ Γερμανικὴ βιομηχανία καὶ τὸ Γερμανικὸν ἔμποριον ἐνίκησε τὴν Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν καὶ κατέ- κλυσε τὴν γῆν, καὶ ἡ πρῶτην περικομιῶν; πτωχὴ Γερμα- νία εἶναι σήμερον χωρὸς πρῶτων ἀτάτων καὶ ὁ ἐξ αἰτίας ἐκπα- τριστῶς εἰς Ἀμερικὴν περικομιῶν μεγάλων; κατὰ σχεδὸν ἑκα- τὸν

Ὅταν ταῦτα συλλογίζωμαι, ἀπορῶ καὶ ἐρωτῶ ἑαυτὸν καὶ δὲν δύναμαι νὰ εἰπῶ κέμειαν λύσιν τῆς ἀπορίας μου, διὰ τὴν τάχην καὶ ἔργον ὑπουργῶν Στρατιωτικῶν, ὑπουργῶν Νεωτικῶν, ὑπουργῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. οὐχὶ δὲ καὶ ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Ἑμπορίου. Ὅτι τὸ ἔμποριόν μας οὐχὶ μόνον δὲν κένει προόδους ἀλλὰ καὶ ὁπισθολογεῖ, ὥστε τῶρα δὲν ἀμείβει ὅπως πρὶ ὀλίγων ἐτῶν, περὶ τούτου, νομίζω, δὲν χρειάζεται πολὺ λόγος; διὰ ν' ἀποδειχθῇ. Ἀρ- κεῖ νὰ λεγθῇ ὅτι ἐκ τῶν ἄλλοτε μεγάλων ἐμπορικῶν Ἑλ- λητικῶν οἰκῶν τῆς Ὀδησσοῦ οὐδεὶς σώζεται σήμερον, ἐπὶ ἀπὸ δύο δεκαετηρίδων οὐδεὶς σημερινὸς ἐμπορικὸς ἢ τραπεζιτι- κὸς ἄλλην οἶκον ὑπελείφθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, διότι τὴν θέσιν μας ἔλαβον οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Ἑβραῖοι, ὅπως καὶ εἰς τὴν Ρουμανίαν καὶ μεσημβρινῆν Ρωσίαν καὶ Σιβίριον καὶ πανταχοῦ ὅπου ἤλθον εἰς; σχεδὸν μετὰ αὐτοῦ. Ὅτι τὰ προ- ἴοντα μας δὲν ἐξέρχονται ἢ ὡς πρῶτα ὕλας ἢ καὶ δὲν ἐξέρ- χονται καθόλου, ὅπως λ.χ. οἱ οἴλοι, τὰ οἶνοπνεύματα, τὸ ἐν τέτταρον ἢ τὸ ἐν πέμπτον τῆς σταθίδος διὰ τῆς μεθί- δου τῆς παρακρητῆσεως, διότι δὲν ὑπῆρξεν ἰκκνοὶ νὰ εὑ- ρώμεν ἀγορὰς κατακλιώσεως ὀλοκλήρου τῆς ἐποδείας! Καὶ ὅμως λεγόμεθα καὶ εἴμεθα ἐμπορικῶς λαὸς καὶ κατείχομεν μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὀλοκλήρον σχεδὸν τὸ ἔμποριον τῆς ἀνατολικῆς μεσογείου θαλάσσης, τῆς Ρουμανίας καὶ μεσημβρι- νῆς Ρωσίας! Ἐξετοπισθημεν δὲ πανταχοῦθεν, διότι ἤλθον νεώ- τερα μέθοδοι καὶ γνώσεις, νεώτεροι τραπεζο-ἐμπορικοὶ συν- δικασμοί, νεώτερα ἐκπαιδεύσεις καὶ νομοθεσία, νεώτεροι καθό- λου πράγματα, τῶν ὁποίων τῶρα μόνον λαμβάνομεν λιπρὴν αἰσθητικὴν, ἀλλὰ δὲν ἀγωνίζομεθα νὰ ἀποκτήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ ἴδια ὄπλα καὶ ἀνελκόμεθα γενναίως τὸν ἀγῶνα. Καὶ συμβαίνει τοῦτο, διότι τὸ ἔργον φύσει δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἄλλως εἰμὴ διὰ Κυβερνητικῆς προνοίας καὶ νομοθεσίας, δι' ἐμ- πορικῶν συμβάσεων κτλ, δι' ἀνθρώπων ἐπιτηδῶς ἐκλεχθέν- των καὶ μόνον τοῦτον τὸν σκοπὸν ἐχόντων.

Ὅτι δὲ καὶ ἡ γεωργία μας εἶναι εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, ὁμολογοῦσι πάντες. Καὶ ὅμως ἡ Ἑλλάς, ἂν μὴ περὶ τὴν σι- τηρὰ ἰκκνὴ νὰ θρῆψαι τοὺς κατοίκους αὐτῆς, παρέχει ὄμως, ἢ ὀρθότερον ἤδυνον νὰ περὶ τὴν, ἄλλα προῖοντα ἀρετὰ ὥστε διὰ τῆς τιμῆς αὐτῶν ν' ἀγορᾶζῆται ὁ ἀνεγκλιὸς σίτος. Καὶ ὅμως ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ περιποίησις τῶν σάκων (ὅπως λ. χ. τῶν Σιμυριακῶν), τῶν τυρῶν, τοῦ κηπουρῶν, τῶν ἐλαίων, τῶν οἴνων, τῶν δευμάτων, τῆς ζυλαίας, τῆς μετὰ- ξης, τῶν μεταλλείων, τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ, τῆς κτηνο- τροφίας, τῆς σπογγαλείας καὶ μυρίων ἄλλων προημάτων θὰ ἦσαν φρονῶν, ἔργα, καὶ ἔργα οὐχὶ ἀσήμωνα, τοῦ ὑπουρ- γείου τοῦτο. Διότι πάντοτε μένει εἰς ἐμὲ μυστήριον, διὰ τὴν ὁ Ὀλλανδικὸς καὶ Ἑλβετικὸς τυρὸς νὰ εἰσάγεται εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ πωλῆται εἰς τριπλασίαν τιμὴν τοῦ Ἑλλ. τὸ γάλα, νομίζω, πανταχοῦ τῆς γῆς εἶναι γάλα λευκόν, οὐ- δικαυὸ γάλα μυρῶν. Ὁμοίως εἶναι ἀκτακωθέντα εἰς ἐμὲ. διατὶ δὲν ἡμπορεῖ ὁ τόπος νὰ παρήγῃ ὡς, ἀλλὰ εἰσάγονται ἐκ Βουλγαρίας! Τὴν ἀνάγκην τῆς ὑποστηρίξεως τῆς Γεωρ- γίας, αἰσθάνονται σήμερον πάντες, διὰ τοῦτο εἶδομεν ἐπ' ἐσχάτων τὴν σύστασιν μεγάλης Γεωργικῆς Ἐταιρείας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως ἡμῶν. Δὲν θέλω οὐδὲ πρὸς αἰγμὴν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὑποτιμῶ τὰς ἀγαθὰς προθέσεις καὶ τὰ ἔργα τῶν τοιούτων ἑταιρειῶν, ἀλλὰ νο- μίζω ὅτι πρὸς τόσον μέγα ἔργον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαρ- κέσῃ οἰαδήποτε ἄλλη ἑταιρεία ἐκτὸς τῆς μεγάλης, τὴν ὁ-

ποῖον οἱ πατέρες μας διὰ πρωτοφανῶν ἐκ τῆ κόσμῳ ἀγῶνων ἀνέκτησαν καὶ ἐκληροδότησαν εἰς ἡμᾶς, τὸ Κράτος. Διότι, φρονῶ, ὅτι μόνον ἡ Πολιτεία δύναται νὰ εὕρῃ τὸν τρόπον καὶ νὰ χρησιμοποιεῖ τοὺς σήμερον ἔχει ἀνδρας καταλλήλους καὶ νὰ περικομιῶν ὅσους ἄλλους θέλει δι' ἰδρύσεως σχολῶν, δι' ὑποτροφίῶν καὶ ὅπως ἄλλως ἤθευροι. Μόνη ἡ Πολιτεία ἡμπορεῖ νὰ φροντίσῃ περὶ καταλλήλου νομοθεσίας, ὥστε νὰ προσπαινεύονται ἢ ἐγγώριος παραγωγή, ἢ Ἑλληνικὴ ναυτι- λία κτλ., μόνη αὕτη δύναται δι' ἀκριβῶν στατιστικῶν νὰ ἤθευρῃ πόσος σίτος παράγεται ἐν Ἑλλάδι καὶ πόσος ἀπαι- τεῖται, πόσον ἔλαιον, πόσα σῦκα, πόσον οἶνοπνευμα, πόσος κηπνός, πόση μέταξ, πόσος τυρὸς, πόσον βούτυρον, πόσα ἔρια, πόσος βάλσαμος, πόσα δέρματα, πόσον βελανίδι, πόσα χροῦπια, πόσα λεύκονια, πόσα πορτοκαλῖα κτλ. κτλ., καὶ διὰ τῶν ἐργασιῶν τῆς νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς κατοίκους ἐκάστης χώρας εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ παραγωγὴν τῶν ἐλλειπόντων, εἰς βελτίωσιν τοῦ ποιοῦ αὐτῶν, εἰς τελειότεραν συσκευὴν καὶ διατήρησιν κτλ. Ὅποσὴν σημασίαν διὰ τὸ ἔμποριον ἔχει τοῦτο, νοεῖ εὐκόλως ὅστις εἶδε σῦκα τῆς Σιμυρίας ἐντὸς κυ- τῶν κομφοτάτων καὶ σῦκα τῶν Καλαμῶν ἐντὸς σάκκων ἢ σῦκα τῆς Κύμης ἐντὸς κοφίνων.

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ

Βεβαίως ὁ πλοῦτος, ὃν παρουσιάζει ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν εἰς μέγα ψυχαγωγίας καὶ μορφώσεως δὲν παραβάλλεται πρὸς τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχιακαῖς πόλεσι καὶ κώμαις, ἀσκοπον δὲ θὰ φανῇ, προκειμένου περὶ Κυριακῆς ἐργασίας, εἶαν τὴν ὄνειροπολοῦμεν, νὰ λαμβάνωμεν ὡς ὑπόδειγμα τὴν πρω- τεύουσαν. Ἀληθῶς τὰ Μουσεία εἶναι σπάνια ἔξω τῶν Ἀθη- νῶν, σπάνιοι δ' ἐπίσης οἱ ἰκανοὶ νὰ ἐκλατρεύσῃ τὰς ἐκ τού- των ἀπορροεῦσας γνώσεις καὶ ἀπὸ συγκεκριμένων ἀντικει- μένων ὀρμώμενοι νὰ μεταφέρωσι τοὺς ἀσκοτάτους εἰς ἐπο- χὰς καὶ χώρας ἄλλας καὶ ν' ἀρῶνται ἐκ τούτων τερπνὰ καὶ ἐπαφελῆ διδάγματα.

Ἄλλὰ τὸ περὶ τὸν δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχῶς φειδωλὸν δι' οὐδεμίαν σχεδὸν σπιθαμὴν τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. Ἡ δάφνη φύεται πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, εἴτε δὲ σκιάζει συντριμ- μάτα μαρμάρων, εἴτε ἐποτισθῆ μετὰ αἰα ἡρώων, πάντοτε ὑπομνηστικῆς ἱστορίας διδασκτικῆς καὶ συγκινητικῆς, ἀνυψού- σασ τὸν ἀκροῦμενον καὶ χειραγωγούσας αὐτὸν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐργασίας καὶ τῆς τιμῆς. Ὅρθως ἐλέχθη, ὅτι ὀλοκλήρος ἡ Ἑλλάς εἶναι μουσεῖον, ὅταν δὲ ἡ πρωτεύουσα δώσῃ τὸ παραδειγμα τῆς πνευματικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ιστορι- κῶν θησαυρῶν, ἔχει πλεόν διὰ τοὺς ὀλίγους, ἀλλὰ διὰ τοὺς πάντας, δὲν θὰ μένωσι τότε ἀφῶνοι αἱ παραμελημένοι καὶ ἀπομεμακρυσμένοι δάφναι, ἀλλὰ ἐπίσης ἐμπνεύσασ ἐνθου- σιάσεις ψυχὰς, θὰ μεταβάλλωσιν αὐτὰς εἰς εὐγνώστους ὀμι- λητὰς καὶ κήρυκας τῶν ὠραίων διδασκτικῶν παρελθόντος, καθιπτάτους ἀσπῆρας προσφιλεστέρων τῶν ἰδῶν τῆς πατρίδος.

Μὴ ληθμονώμεν ἄλλως, εἴτε ἀκριβῶς τὸ μέγα πλῆθος τῶν πνευματικῆς ἀρδεύσεως ἔχει ἀκριβῶς τὸ μέγα πλῆθος τῶν Ἀθηνῶν καὶ διὰ τοὺς πολλοὺς κινδύνους, οἵτινες ἀπειλοῦσιν αὐτό, ἐνεκα διαφόρων λόγων καὶ μοισημάτων, καὶ διὰ τὰς ὑποχρεώσεως, ἀς ἀναλαμβάνει ὃν καὶ θεωροῦμενον ὑπόδειγμα ἠθικῆς ἐπιδημίας ἐν Ἀθήναις, ἀργὰ ἢ ταχέως θὰ ἀρθήσῃ κρούματα καὶ ἀλλαχῶ τῆς Ἑλλάδος, οὕτω καὶ πᾶσα ἐπ' ἀγαθῶν πρόοδος δὲν θὰ βραδύνῃ ν' ἀντηγήσῃ καὶ ἔξω τῶν Ἀθηνῶν. Ἄλλως τε εἶναι γνωστὸν, ὅτι αἱ Ἀθῆναι δὲν κα- τοικοῦνται μόνον ἀπὸ Ἀθηναίους, ἀλλ' εἶναι αὐτὴ ἡ καρδία

του Πανελληνίου, ἀφ' ἧς διέρχεται συχνότατα πᾶν σφαιρίδιον τοῦ Ἑλληνικοῦ αἵματος.

Τὰ μουσεῖα τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὰ κατὰ τὸ πρότυπον αὐτῶν ἰδρυθέντα ἢ ἰδρυθησόμενα ἐπαρχιακῶς θὰ καταστῶσι διὰ τοῦ χρόνου σπουδαιότατος παράγων λαϊκῆς μορφώσεως καὶ ψυχαγωγίας. Ἀρκοῦσιν εἰς τὸν ἀρχαιολόγον αἱ ἐξ τῆς ἐβδόμαδος ἡμέραι, ὅπως ἀποταμιεύη γνώσεις, ἐμβαθύνων εἰς τὰ μυστήρια τῶν γραφῶν καὶ τῶν παραστάσεων καὶ ὅπως μεθύσκηται εἰς τὴν ποίησιν τῶν γρᾶμμῶν. Ἀρκοῦσι τόσαι ἡμέραι εἰς τὸν ἐρευνητὴν τῶν χριστιανικῶν κειμηλίων, ὅπως μελετᾷ τὴν βυζαντιακὴν τεχνολογίαν, εἰς τὸν φυσιολόγον καὶ ζωολόγον, ὅπως μελετᾷ τὰς διαφόρους συνομοταξίας τῶν ζῶων καὶ τὰ εἶδη τῶν ὀρυκτῶν, εἰς τὸν ἱστορικὸν καὶ ἔθνολόγον ἢ ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἔθνεσιν. Πάντες οὗτοι ἐκ τῆς πλουσίας ἐπιστημονικῆς τραπεζῆς τῶν θάδύνονται καὶ διαθέσονται, κατὰ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν, καλὴν τινα καὶ εὐπεπτον μερίδα ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, τοῦ κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας χύνοντος τὸν τίμιον ἰδρώτα του ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐπίσης εὐημερίας καὶ προόδου.

Εἶδομεν πολλὰς ἀπλοικοὺς ἀνθρώπους, ἐπισκεπτομένους τὰ παντὸς εἶδους μουσεῖα. Τόσον εἶναι ἀνεπαρκῆς ἢ παρεχόμενη εἰς τὴν φιλομάθειαν ἢ καὶ περιεργίαν αὐτῶν θεματικὴ ἱκανοποίησις, ὥστε ἐξέρχονται σχεδὸν ἀπεγοητευμένοι καὶ μὲ ἀπόφασιν νὰ μὴ ἐπαναλάβωσι παρόμοιον ἀσκοπον διάδημα. Ἐὰν ὁμοῦ κατὰ καλὴν τῶν τύχην συμπτῆσιν νὰ γίνεται περιγραφὴ τις ἔστω καὶ ὑπὸ ἀμαθητάτου ὀδηγοῦ, πλησιάζουσι, προσέχουσι, καὶ θαυμάζουσιν ἢ συγκινουῦνται. Ἐννοοῦσι τότε τὴν χρησιμότητά καὶ ἀξίαν τῶν φυλασσομένων ἀντικειμένων. Ἐὰν ἦσαν ἀρχαιοφίλοι, οὔτε αὐτοὶ οὔτε τὰ τέκνα τῶν θὰ χαράξωσι τοῦ λοιποῦ διὰ μαχαιριδίου βυδαλικά γράμματα ἐπὶ τῶν ἀρχαίων μνημείων!

Συνέπεσε ποτὲ ἐν τῇ φυσιογραφικῇ μουσεῖῳ νὰ παρακολουθήσωμεν φοιτητὴν, ὀδηγοῦντα συμπατριώτας του ἀνὰ τὰς προθήκας τῶν πτηνῶν καὶ τοὺς στοιχοὺς τῶν θηρίων καὶ ζῶων. Προδήλωσε ὁ φοιτητὴς θὰ εἶχε τελευτικῶς ἀναγνώσῃ καλὸν τι βιβλίον περὶ τοῦ πνεύματος τῶν ζῶων καὶ ἐχρησιμοποίησε τὰς ἐν αὐτῷ παρατηρήσεις ἀφηγοῦμενος αὐτὰς ἐπὶ τὸ ἀνεκδοτικώτερον. Ἐὰν ἐβλεπκατε τότε τὴν ἐντύπωσιν, ἣτις ἐγένετο ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν ἀγαθῶν χωρικῶν! Τὴν βδελυγμίαν, ἣν τοῖς ἐγένετο τὸ αἰμοχαρὲς τῆς ὑαίνης, τὸν θαυμασμόν, ὃν τοῖς ἐνέπνευεν ὁ ἵπποτικὸς τοῦ λέοντος χαρᾶκτηρ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἠτθάνοντο, ἀκούοντες περὶ τῆς ἐργατικότητος ἢ τῆς φιλοτοργίας ἢ τῆς πίστεως ἄλλων ζῶων. Πόσας πρακτικὰς ὠφελείας θ' ἀπεκόμιζεν ὁ λαὸς ἐκ μίαις, ἐπὶ τούτῳ γινομένης, παρομοίας διαλέξεως κατὰ Κυριακὴν.

Δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ ἐλευθέρωσις τοῦ λαοῦ εἰς τὰ διάφορα Μουσεία, εἴτε δημόσια εἶναι ταῦτα, εἴτε ὑπὸ εἰδικῶν ἐταιρειῶν συντηροῦνται. Καὶ τοῖς μὲν καὶ τοῖς δὲ ἐπιβάλλεται ἡ ἐξέυρεσις τῶν μέσων, δι' ὧν κατὰ Κυριακὴν θὰ γίνωνται κοινὸν κτήμα οἱ θεσχυροὶ τῶν γνώσεων αἱ περικλείουσιν. Ἐπιβάλλεται δὲ τοῦτο κυρίως εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, ἣτις καὶ τὴν πρωτοβουλίαν ἔσχε τῆς Κυριακῆς ἐργασίας καὶ τὸ ὑπόδειγμα διατελεῖ τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν πόλεων.

Μετὰ τὴν πληρετέραν βουλευτικὴν τοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ θὰ στηριχθῇ ὁ θεσμὸς τῆς Κυριακῆς ἐργασίας, ὅπως ἀποβῇ ἐπωφελής, θὰ προκληθῇ κοινὴ συνεργασία πάντων τῶν δυναμένων νὰ συντελέσωσι πρὸς καλλιέργειαν αὐτοῦ. Ἡ κυβερνήσις καὶ τὰ διάφορα σωματεῖα δὲν θὰ ἐξέλθωσι τοῦ κύκλου τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν, ἀλλὰ τούναντίον αὐτὴν ταύτην θὰ ἐκτελῶσιν, ὡς φιλοστόργους ἀγκάλας ἀνοίγοντα τὰς θύρας τῶν μουσείων, τῶν συλλογῶν, τῶν πινακοθηκῶν, καὶ ἐξευρίσκοντα τὰ πρῶτα, δι' ὧν θὰ ἐκλαλειύεται πᾶσα ἐξ αὐτῶν γνώσις καὶ σοφία.

Ἐν τῇ παρόντι ἐν ἔτι δέον νὰ λεχθῇ. Ὅτι ὁ ἀπὸ τοῦ ἱστορικοῦ καὶ ἔθνολογικοῦ Μουσείου, ἐπὶ παραδείγματι, ὀμιλῶν, δὲν θ' ἀποτείνεται μόνον εἰς τὸν σχετικῶς στενὸν κύκλον τῶν εὐκρινῶν ἀκροατῶν, οἵτινες θὰ πληρῶσι τὴν μικρὰν αἴθουσαν. Ὅπισθεν ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν θὰ ἴστανται μία πόλις ἢ κώμη ἢ χωρίον, ἀκούοντα καὶ διδασκόμενα. Ὅπισθεν ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν θὰ ἴστανται μίαι γενεαί, δακρύουσα διὰ τῶν ὀρθολογῶν του, πρὸ τῶν συρρικνητικῶν δοκιμασιῶν τῶν πετῶν, συμμιζομένη μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὰς ἀγαλλίσεις αὐτῶν, ἐνεργητικῶς φιλοτοργῶν τῆς ἐλπίδας καὶ τοὺς πόθους τῶν, καὶ ὀμνύουσα τὸν ἱερὸν ὄρκον τῶν.

Πᾶν ἔγγραφον πρὸς τὴν Ἐταιρείαν διευθύνεται :
Πρὸς τὸν Γεν. Γραμματέα
τῆς Ἐταιρείας τῆς ὑπὲρ τῶν Πατριῶν Ἀμύνης
Εἰς Ἀθήνας

Αἱ Τυχρὸν καὶ ἐπιταγὴ καὶ πᾶσα χρηματικὴ ἀποστολὴ :
Πρὸς τὸν κ. Ἀλ. Μαῦρον τραπεζίτην
Ταμίαν τῆς Ἐταιρείας τῆς ὑπὲρ τῶν Πατριῶν Ἀμύνης
Εἰς Ἀθήνας

Πᾶν ἄρθρον τὰ Πάτρια :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῶν Πατριῶν
Εἰς Ἀθήνας

Ἡ ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΙΤΩΛΗΝΗΣ

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Πειραιεῖ

Ἐπιτελεῖ πᾶσαν τραπεζικὴν καὶ χρηματιστικὴν ἐργασίαν ὑπὸ τοὺς συμφερόμενους ὅρους.

Αἱ εἰσπρατικαὶ ἐπιταγαὶ τῆς καὶ αἱ τηλεγραφικαὶ πληρωμαὶ τῆς παρέχουσι μισθὰς ἀκόλλας τοῖς ἐνδιαφερομένοις.

Τὰ πρὸς ἐνοικίασιν χρηματικῶν ἐπιταγῶν τῆς εἶναι τὰ ἀφελέστερα καὶ εὐθηνότερα.

Οἱ πελάται τῆς Τραπεζῆς ἐν Ἀθήναις δύνανται νὰ καταθέσωσι παρ' αὐτῇ πρὸς φύλαξιν τὰ χρυσῶνα καὶ τιμητῆ τῶν ὀφειλῶν.

Διὰ τῆς χρηματικῆς κεντηθείσεως πληρῶναι 3 0/0 ἐν ὄψει καὶ ἀναλόγως διὰ μικρότερας προθεσμίας, διὰ τὰς εἰς χρυσὸν κατ' ἰδιαιτέραν συμφωνίαν καὶ διὰ τὰς τηλεστηρικὰς καὶ τὰς τῶν ἐσπῶν ἰδρυμάτων τόκον 4 0/0 προίοντα.

Ἡ Τραπεζὴ Μιτωλήνης ἔχει τὴν ἑδρὰν ἐν Μιτωλήνῃ καὶ καταστήματα ἐν Κωνσταντινουπόλει, Σμύρνῃ, Θεσσαλονίκῃ, Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ.

Ἐχει Γραφεῖα ἐν τῇ Πόλει καὶ Σταυροδρομίῳ Κωνσταντινουπόλεως.

Τὰ καταστήματά τῆς δίδου πᾶσαν πληροφορίαν περὶ κινήσεως ἀμεταλλίων Αἰγίου (Κουρσῆ) ὡς καὶ περὶ τῶν ἀνηρόντων εἰς τὴν κατηγορίαν New Port γαινοτάτων ἐν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἰδιοκτητῶν τῆς ἀνδραγαυείων. Κεντρικὰ ἀποθῆκαι ἐν Κωνσταντινουπόλει, Σμύρνῃ, Θεσσαλονίκῃ καὶ Πειραιεῖ. Ἐχει ἀντιπροσωπείας ἐν Δικελῇ, Μιγνητῇ, Νάξῃ, Φιλαδέλφειᾳ, Οἰσίᾳ, κλπ. τῆς Μικρασίας καὶ πρᾶκτορας καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολήν καὶ Μικρὴν Θάλασσαν ὅπου προσεγγίζουν τὰ ἀμεταλλία Κουρσῆ ἀνήκοντα αὐτῇ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
Πλατεία Κάνιγγος ἐν Ἀθήναις
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

- Ἐμπορικὴ Σχολὴ
- Γεωργικὴ Σχολὴ
- Μεταλλευτικὴ Σχολὴ
- Βιομηχανικὴ Σχολὴ
- Προπαιδευτικὸν Σχολεῖον
- Ὀλιγοτάξιον Γαλλικόν
- Ἐπερατικὰ μαθήματα
- Δελτίον τῶν προόδων τῆς Βιομηχανίας καὶ τοῦ Ἐμπορίου.
- Προγράμματα ἀποστέλλοντα ὁμοίαν παντὶ τῷ αἰτούντι.